

Sygn. akt XII Ga 576/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lipca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział XII Gospodarczy – Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący- Sędzia: SO Agata Pierożyńska (spr.)

Sędzia: SO Janusz Beim

Sędzia: SO Marta Kowalska

Protokolant: st.sekr.sądowy Ewa Janas

po rozpoznaniu w dniu 2 lipca 2014 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa A. P.

przeciwko J. T.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie

z dnia 21 maja 2013 roku, sygn. akt V GC 235/11/S

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że nadaje mu brzmienie:

I. oddala powództwo w całości;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 197,00 zł (sto dziewięćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego koszty postępowania apelacyjnego w kwocie 120,00 zł (sto dwadzieścia złotych).

UZASADNIENIE

Powód A. P. wniósł o zasądzenie od pozwanego J. T. kwoty 505,71 zł wynikającej z roszczeń kierowanych do pozwanego z tytułu spłaty zobowiązań wspólników ówczesnie prowadzących działalność pod (...). Powód wystąpił o zapłatę należności z tytułu spłaconych zobowiązań (...) s.c. wobec wierzycieli (...) SA oraz (...) SA.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości, za przyznaniem kosztów procesu.

Wyrokiem z dnia 21 maja 2013 r. Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo w całości, za zasądzeniem kosztów procesu od pozwanego na rzecz powoda. Sąd I instancji przyjął, że powód uregulował należności dochodzone niniejszym pozewem, a pozwany faktu tego nie kwestionował, nie wykazał również by zaspokoił roszczenie powoda. O kosztach orzeczono zgodnie z art. 98 k.p.c.

Wyrok został zaskarżony apelacją przez pozwanego w całości. Zarzucił on nieważność postępowania w art. 379 pkt 3 k.p.c. poprzez naruszenie art. 199 § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 363 k.p.c. polegające na wydaniu rozstrzygnięcia w przedmiocie roszczenia, które zostało prawomocnie rozpoznane oraz alternatywnie zarzucił rażące naruszenie art. 618 § 3 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i orzeczenie o roszczeniach, które na mocy tego przepisu mogły być rozpoznane wyłącznie w sprawie o zniesienie współwłasności majątku spółki.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja odnosi skutek ale z innych aniżeli przywołane w zarzutach motywy.

Mianowicie Sąd pierwszej instancji ma obowiązek wyprowadzenia z zebranego w sprawie materiału dowodowego wniosków logicznie prawidłowych. Reguła ta, współokreślająca granice swobodnej oceny dowodów, nie będzie zachowana wtedy, gdy wnioski wyprowadzone przez Sąd przy ocenie dowodów nie układają się w logiczną całość zgodną z doświadczeniem życiowym, lecz pozostają ze sobą w sprzeczności, a także, gdy nie istnieje logiczne powiązanie wniosków z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 17 kwietnia 2012 r. I ACa 285/12). W świetle oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego dokonywanej zgodnie z art. 382 k.p.c., Sąd Okręgowy wskazuje na naruszenie przez Sąd I instancji art. 233 § 1 k.p.c. w sposób, jaki niewątpliwie miał wpływ na wynik toczącego się postępowania. Nadto należy wskazać, że zgodnie z art. 316 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. Sąd wydając rozstrzygnięcie ostateczne ma obowiązek ustalić fakty, na których je opiera. Ustalenia te skoro stanowią podstawę wyroku nie mogą budzić wątpliwości. Muszą być kategoryczne, a ich ustalenie musi zostać poprzedzone wnikliwą analizą stanu sprawy przedstawionego przez strony z uwzględnieniem podnoszonych przez nie twierdzeń i zarzutów mających istotne znaczenie dla końcowego rozstrzygnięcia oraz stanu sprawy, jaki wynika z przeprowadzonego postępowania dowodowego w oparciu o całokształt okoliczności wynikających ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Sąd bowiem zobowiązany jest do przeprowadzenia wnikliwej analizy wszystkich zebranych dowodów w kontekście stawianych zarzutów i zgłaszanych roszczeń. Analiza natomiast akt sprawy niniejszej skutkuje wnioskiem, iż materiał dowodowy zgromadzony w postępowaniu daje w pełni asumpt do dokonania odmiennej oceny okoliczności sprawy w kontekście udowodnienia przez powoda dochodzonego w sprawie roszczenia. Ocena taka musi odnieść skutek w postaci wzruszenia orzeczenia Sądu I instancji i dokonania stosownej korekty w ramach uprawnienia Sądu Okręgowego do wydania orzeczenia reformatoryjnego.

W realiach niniejszej sprawy należy przyjąć, że powód nie zrealizował dyspozycji art. 6 k.c. w zw. z art. 3 k.p.c. a więc nie udowodnił w sposób należy swoich twierdzeń, zwłaszcza biorąc pod uwagę brak wniosków dowodowych nakierowanych na wykazanie, że środki wydatkowane na poczet zadłużenia na rzecz (...) SA oraz (...) SA pochodziły z majątku indywidualnego współnika spółki cywilnej. To po stronie powoda leżała inicjatywa dowodowa ukierunkowana na udowodnienie podnoszonych twierdzeń, czego ten zaniechał, zwłaszcza wobec analogicznego zarzutu postawionego A. P. przez Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny w motywach pisemnych postanowienia z dnia 6 lutego 2013 r. w sprawie II Ca 1126/12.

W postępowaniu niniejszym granice procedowania zakreślają zarzuty, twierdzenia i dowody zgłoszone przez stronę w danym momencie postępowania. W wypadku niniejszej sprawy granicę taką określa art. 479 § 12 k.p.c. Powód nie zdołał przeto w niniejszym procesie udowodnić dochodzonego roszczenia pieniężnego, a zaniechania dowodowe powoda winny były determinować tok i przebieg procesu, w kontekście werbalizowanych twierdzeń i składanych wniosków. Nie można jednak uznać, by twierdzenia powoda nie poparte żadnymi dowodami mającymi wykazać skuteczność domagania się zapłaty w ramach roszczenia regresowego były skuteczne dla przyjęcia zasadności jego stanowiska w tym zakresie. Zgodnie zaś z wyrażonymi w art. 3 k.p.c. oraz 232 k.p.c. zasadami to na stronach ciąży obowiązek wyjaśnienia okoliczności sprawy oraz wskazania dowodów na stwierdzenie faktów, z których wywodzą korzystne dla siebie skutki prawne. W niniejszym postępowaniu powód w żaden sposób nie uczynił zadość wskazanym wyżej powinnościom. Nie można zatem uznać, iż w tym zakresie skutecznie obronił prezentowane stanowisko procesowe poprzez podniesienie zasadnych i podlegających uwzględnieniu zarzutów w treści pozwu czyli w momencie miarodajnym dla określenia terminu dopuszczalności zgłaszania twierdzeń i dowodów w procesie gospodarczym, a tym samym, że udowodnił zasadność swojego stanowiska w taki sposób, którego wynikiem mogłoby

być objęcie go ochroną prawną. Postępowanie niniejsze jest postępowaniem sformalizowanym dedykowanym wyłącznie określonym podmiotom. Wyższa przeto staranność jaka wymagana jest w stosunkach gospodarczych przy uwzględnieniu profesjonalnego charakteru prowadzonej działalności (art.355 § 2 k.c.) znajduje swoje przełożenie na reguły proceduralne. Należyta staranność przedsiębiorcy określana przy uwzględnieniu zawodowego charakteru prowadzonej przez niego działalności gospodarczej uzasadnia bowiem zwiększone oczekiwania co do umiejętności, wiedzy, skrupulatności i rzetelności, zapobiegliwości i zdolności przewidywania. Obejmuje także znajomość obowiązującego prawa i następstw z niego wynikających (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 08 marca 2006 r. I ACa 1018/09).

Co zaś się tyczy zarzutów apelacyjnych, Sąd Okręgowy ich nie podziela. Jeśli chodzi o zarzut najdalej idący a odnoszący się do orzekania przez Sąd I instancji w warunkach nieważności postępowania, należy wskazać, iż co do żądania rozliczenia w ramach regresu należności zapłaconych na rzecz (...) SA oraz (...) SA nie zachodzi powaga rzeczy osądzonej zgodnie z art. 199 § 1 pkt 1 k.p.c. W postępowaniu toczącym się w sprawie do sygn. akt IV GC 1577/02/ S roszczenie regresowe A. P. odnoszące się do tożsamego co w niniejszej sprawie żądania, zostało oddalone jako przedwczesne. Sąd wskazał, iż roszczenie takie wchodzi w skład długów spółki, które po jej rozwiązaniu podlegają spłaceniu z jej majątku. W celu uregulowania zobowiązań spółki po jej rozwiązaniu konieczne jest przeprowadzenie rozliczenia spółki. W razie powstania sporu i wystąpienia przez wspólników na drogę sądową rozliczenie następuje w trybie nieprocesowym. Ponieważ w niniejszej sprawie byli wspólnicy nie dokonali rozliczenia spółek zgodnie z treścią zawartych porozumień wystąpienie powoda z roszczeniem regresowym było przedwczesne. Żądanie A. P. w zakresie tegoż regresu skutkiem uchylenia kolejnych zapadłych w tamt. sprawie wyroków pozostało nierozpoznany.

Natomiast jeśli chodzi o zarzut naruszenia art. 618 § 3 k.p.c. wskazać trzeba na poglądy prezentowane w doktrynie. Przepis ten realizuje zasadę kompleksowego rozstrzygnięcia w postępowaniu o zniesienie współwłasności roszczeń współwłaścicieli związanych z przedmiotem współwłasności. Zwraca przy tym uwagę radykalizm ustawodawcy, z jakim urzeczywistnia tę zasadę, wyrażający się w zastosowaniu tu mechanizmu prekluzyjnego. Z chwilą bowiem wszczęcia postępowania o zniesienie współwłasności, prowadzenie oddzielnych spraw o roszczenia wymienione w § 1 jest niedopuszczalne, a z kolei po jego zakończeniu niemożliwe jest ich dochodzenie, nawet jeżeli uczestnik nie zgłosił tych roszczeń w postępowaniu o zniesienie współwłasności. Oznacza to, że realizacja tych roszczeń jest możliwa wyłącznie w tym postępowaniu. Zgodnie bowiem z § 3 tego przepisu, po uprawomocnieniu się postanowienia o zniesieniu współwłasności, uczestnik nie może dochodzić roszczeń przewidzianych w paragrafie pierwszym, chociażby nie były one zgłoszone w tym postępowaniu. Ze sformułowania "nie może dochodzić" wynika, że uczestnik traci te roszczenia, co oznacza, że w tej mierze przepis ten ma charakter materialnoprawny. Wniosek ten potwierdza treść zdania trzeciego § 2, zgodnie z którą postępowanie w sprawach, które nie zostały przekazane, sąd umarza z chwilą zakończenia (należy rozumieć prawomocnego) postępowania o zniesienie współwłasności. Już więc chociażby ze względu na ten radykalny skutek prekluzyjny, przepis § 3 należy wyklądać ściśle, przyjmując, że podmiotowo odnosi się on tylko do współwłaścicieli, nie dotyczy więc innych osób będących uczestnikami, a przedmiotowo ma zastosowanie tylko wtedy, kiedy zapadło pozytywne postanowienie o zniesieniu współwłasności, a nie w wypadku wydania innych rozstrzygnięć (oddalenie bądź odrzucenie wniosku, albo umorzenie postępowania)-A. G., komentarz do art. 618 k.p.c. LEX. W zakresie postępowania mającego za przedmiot zniesienie współwłasności majątku spółki zapadło orzeczenie negatywne (IV GNs 15/04/S), co pozwalało powodowi na wystąpienie z roszczeniem regresowym w odrębnym postępowaniu.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy zmienił wyrok w zakresie objętym korektą stosownie do art. 386 § 1 k.p.c. o kosztach procesu oraz postępowania apelacyjnego orzekając stosownie do art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

SSR I. Wolas